

ΕΔΕΥ: Ο θεματοφύλακας των ελληνικών υδρογονανθράκων

Πηγή: ΑΥΓΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 12 Ημερομηνία έκδοσης: 30-12-2018
Επιφάνεια: 883.64 cm² Αρθρογράφος: Κυκλοφορία: 2600
Θέματα: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΕΔΕΥ

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΖΟΥΝΤΑ

» Σε ένα ιδιαίτερα απαιτητικό όσο και προκλητικό περιβάλλον καλείται σήμερα να ανταποκριθεί η επί της ουσίας «νεότευκτη» δημόσια Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων (ΕΔΕΥ), καθώς θέτει τις βάσεις για την εξέλιξη ενός πεδίου μέχρι πρότινος σχεδόν ανύπαρκτου στην ελληνική οικονομία και κοινωνία, αλλά με σημαντικές προοπτικές το επόμενο διάστημα και ιδίως σε βάθος χρόνου.

Η ΕΔΕΥ υπήρξε από το 2011 στα χαρτιά, αφού στην πραγματικότητα ήταν αδρανής, με ένα Διοικητικό Συμβούλιο που απλώς υπέγραφε έναν ισολογισμό, χωρίς έσοδα και έξοδα, για να αποσταλεί στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους... Μιλώντας στην «Αυγή», ο πρόεδρος της ΕΔΕΥ Γιάννης Μπασιάς ανέφερε ότι τη διορατικότητα και την απόφαση «για να βγει από το ψυγείο» η αρχή είχε ο Π. Σκουρλέτης ως υπουργός ΠΕΝ, οπότε και ξεκίνησε το πραγματικό έργο της ΕΔΕΥ (2016).

Όπως είναι εύλογο, «καλύπτουμε τα πάντα», σημειώσε, «δηλαδή το οικονομικό, το νομικό και το τεχνικό επίπεδο στα θέματα συμβάσεων παραχώρησης, επιπτώσεων στο περιβάλλον καθώς και την ασφάλεια υπεράκτιων εγκαταστάσεων (off shore safety), ελέγχοντας την εφαρμογή της σχετικής ευρωπαϊκής Οδηγίας στην Ελλάδα, ενώ προωθούμε ενεργά τη χώρα ως ελκυστικό διεθνή προορισμό επενδύσεων στον τομέα των υδρογονανθράκων».

Αξίζει να σημειωθεί ότι σήμερα η εταιρεία είναι στελεχωμένη με συνολικά δεκαεννέα άτομα, που όμως «κάνουν δουλειά για εκατό» κατά τον πρόεδρό της, και στόχος είναι να φτάσουν σταδιακά στα είκοσι πέντε έως τριάντα άτομα, διατηρώντας το ευέλικτο σχήμα που θεωρείται ως το πλέον χρήσιμο για τη δραστηριότητα της και δημιουργώντας παράλληλα «μια μαγιά» νέων, ειδικευμένων επιστημόνων και στελεχών που θα πρωταγωνιστήσουν στις μελλοντικές εξελίξεις.

Ο ρόλος της δημόσιας αρχής

Κρίσιμη «δουλειά» της ΕΔΕΥ, που έχει ως μοναδικό μέτοχο το Ελληνικό Δημόσιο και διαχειρίζεται τα δικαιώματά του στο πεδίο της έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων ανά την επικράτεια, είναι να επιτηρεί, να παρακολουθεί και να ελέγχει εάν οι εντολοδόχοι εκτελούν αυτό για το οποίο έχουν υπογράψει, δηλαδή τις υποχρεώσεις τους όπως προσδιορίζονται στις συμβάσεις παραχώρησης.

Ρόλος της ΕΔΕΥ, διευκρίνισε ο Γ. Μπασιάς, είναι να επιτηρεί τις εταιρείες και όχι να εξηγεί σε κάποια

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ

ΕΔΕΥ: Ο θεματοφύλακας των ελληνικών υδρογονανθράκων

διαβούλευση «αν είναι καλές ή κακές», γιατί κάτι τέτοιο θα συνιστούσε σύγκρουση συμφερόντων. «Εμείς», εξήγησε, «παρακολουθούμε τις εργασίες που κάνουν οι εταιρείες κι αν υπάρξει πρόβλημα, τότε η παρέμβασή μας θα είναι καιρία και αυστηρή, προχωρώντας στις αναγκαίες κινήσεις, ενημερώνοντας το ΥΠΕΝ και τις αρμόδιες αρχές, ενώ υπάρχει δυνατότητα ακόμα και επιβολής προστίμων». Όμως, τόνισε, σε καμία περίπτωση «η ΕΔΕΥ δεν μπορεί να μπει στη μέση».

Αλλωστε, πρόσθεσε, ακριβώς εκ του ρόλου της, η ΕΔΕΥ αποτελεί και ένα «αντίβαρο» για περιφερειακούς και περιβαλλοντικούς φορείς που ενδιαφέρονται για περιοχές έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων και είναι σημαντικό η εταιρεία να διατηρήσει την ανεξαρτησία της «διότι είναι η μόνη που έχει τη δυνατότητα να μην πέσει στην παγίδα της σύγκρουσης συμφερόντων».

Στο επίπεδο της ασφάλειας εντάσσεται και η υποχρέωση δημιουργίας ενός συντονιστικού φορέα στην περίπτωση που υπάρχουν μεγάλα προβλήματα, ο οποίος τίθεται υπό την «ομπρέλα» του Ξενοκράτη, δηλαδή προβλέπει σχέδια έκτακτης

Στην πρώτη γραμμή, η παρακολούθηση και ο έλεγχος της τήρησης των συμβάσεων από τις εταιρείες

«Καλύπτουμε τα πάντα, δηλαδή το οικονομικό, το νομικό και το τεχνικό επίπεδο στα θέματα συμβάσεων παραχώρησης, επιπτώσεων στο περιβάλλον καθώς και την ασφάλεια υπεράκτιων εγκαταστάσεων, ενώ προωθούμε ενεργά τη χώρα ως ελκυστικό διεθνή προορισμό επενδύσεων στον τομέα των υδρογονανθράκων» μας λέει ο πρόεδρος της ΕΔΕΥ Γιάννης Μπασιάς μιλώντας για τον ρόλο της εταιρείας

ανάγκης, διαχείρισης μεγάλου κινδύνου. Το συντονιστικό σκέλος ανήκει στην ΕΔΕΥ, η οποία κινητοποιεί τη συμμετοχή όλων των συναρμόδιων φορέων και αρχών υπό την δική της οργανωτική ασπίδα. Ο Γ. Μπασιάς σημείωσε ότι πρόκειται για ένα ολόκληρο σύστημα και ζητήματα που δεν αφορούν ένα μόνο υπουργείο, τονίζοντας ότι «χρειάζονται επενδύσεις τώρα σε επίπεδο αναγκαίων υποδομών».

Προετοιμασία για Κατάκοθο - Πατραϊκό

Η... ευχή του Γ. Μπασιά για την επόμενη χρονιά είναι «να μην έχουμε αργοπορίες... Δεν μας αρέσουν οι παρατάσεις γιατί δημιουργούν καθυστερήσεις». Εξήγησε ότι μια αίτηση για παράταση σημαίνει ότι η ΕΔΕΥ πρέπει να φτιάξει ένα πλάνο στο οποίο θα αναλύει τους λόγους να προχωρήσει στη σύνταξη εισήγησης, η οποία θα υποβληθεί στον αρμόδιο υπουργό. Όπως επισήμανε, «θέλουμε να προχωρήσουν οι εργασίες σε όλες τις περιοχές, ώστε να βγει μέρισμα για το κράτος το συντομότερο, καθώς όταν υπάρχουν παρατάσεις, έρχονται καθυστερήσεις και συνακόλουθα καθυστερεί

και το κομμάτι των αποδόσεων».

Ενόψει της νέας χρονιάς, η ΕΔΕΥ προετοιμάζεται για τις εξελίξεις στο Κατάκοθο και στον Πατραϊκό Κόλπο, καθώς εντός του 2019 αναμένεται να ξεκινήσουν οι γεωτρήσεις στα αντίστοιχα «blocks», που θα αποτελέσουν και πρόκριμα για τις επόμενες θαλάσσιες περιοχές ενόψει και της πρόκλησης των μεγάλων έργων της Κρήτης.

Κατά τον Γ. Μπασιά, τα πράγματα προχωράνε σιγά - σιγά, παράλληλα με την εξέλιξη των παραχωρήσεων, «οπότε δεν είναι κάτι που μας φοβίζει», καθώς κατά τη μακρά διάρκεια των εργασιών τόσο στο ερευνητικό σκέλος όσο και σε εκείνο της εκμετάλλευσης η αρχή ενισχύεται σε όλα τα επίπεδα, ώστε να βρίσκεται σε πλήρη ετοιμότητα σε κάθε στάδιο ωριμάνει των έργων.

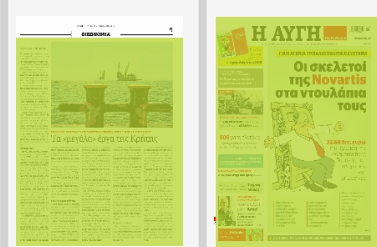
Προσέλευση επενδύσεων

Η στρατηγική της ΕΔΕΥ είναι να μη γίνει νέος γύρος παραχωρήσεων. Προσφορτότερη επιλογή, δηλαδή πιο ευέλικτη και λιγότερο χρονοβόρα, αποτελεί η ενημέρωση -στο πλαίσιο τεχνικών συνδεσμών καθώς και γεωπολιτικού / πολιτικού ή οικονομικού χαρακτήρα εκδηλώσεων- για το ενδιαφέρον που παρουσιάζουν οι περιοχές και εφόσον υπάρχει ανταπόκριση οι επενδυτές έχουν τη δυνατότητα να προβαίνουν στην κατάθεση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Άλλωστε, η πρακτική αυτή αποτελεί και επιλογή (η τρίτη οριζόντια) που επιτρέπεται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Όπως επισήμανε ο Γ. Μπασιάς, «το κομμάτισμα της πίτας που έγινε στον γύρο παραχωρήσεων το 2014 με τα είκοσι οικόπεδα έχει ληξει πια... Ήταν μια μάλλον 'μπακαλίστικη' λογική, που δεν πέτυχε», ενώ με την προαναφερθείσα επιλογή «κερδίζουμε έξι με εννέα μήνες, δεδομένου ότι το βασικό ζητούμενο είναι να προχωρήσουμε εκτιμώντας μάλιστα ότι σε περίπου ένα τρίμηνο θα αρχίσει να αποσπνίζεται το ενδιαφέρον δυνητικών επενδυτών».

Οι ενημερώσεις-παραυσιάζεις που γίνονται σε πολλαπλά επίπεδα εντός και εκτός συνόρων έχουν ήδη ξεκινήσει και συνεχίζονται με μεγαλύτερη ένταση -αξιοποιώντας παράλληλα και το momentum που δημιουργεί η έλευση των δύο ισχυρών, διεθνών εταιρειών για τα μεγάλα blocks στην Κρήτη. Αφορούν ουσιαστικά πέντε γεωλογικές ενότητες που καθεμία εμφανίζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της και διαφορετικές εξελίξεις: τις γεωλογικές συνθήκες που υπάρχουν, τα ενδιαφέροντα και τις πιθανότητες που υπολογίζονται, δεδομένου ότι κατάρχα προσελκύεται το ενδιαφέρον σε τεχνικό επίπεδο.

Πηγή: ΑΥΓΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 9 Ημερομηνία έκδοσης: 05-01-2019
Επιφάνεια: 922.68 cm² Αρθρογράφος: Κυκλοφορία: 2600
Θέματα: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΕΔΕΥ

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΖΟΥΝΤΑ

» **Σημαντικές** προκλήσεις αλλά και προοπτικές «έρχονται» τα επόμενα χρόνια στον τομέα της έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, με την Ελλάδα να αποκτά ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση του διεθνούς ενεργειακού χάρτη.

Βέβαια, ο δρόμος προς την κατεύθυνση αυτή φαίνεται μάλλον μακρύς και δύσκολος, όμως ο θεμέλιος λίθος για τα λεγόμενα «μεγάλα» έργα έχει πλέον τεθεί.

Πρόκειται ουσιαστικά για τις παραχωρήσεις στα δυτικά και νοτιοδυτικά της Κρήτης, τα «μεγάλα» έργα, από πλευράς έκτασης, αλλά κυρίως των μεγάλων βαθών, στα οποία συμμετέχουν δύο ισχυρές, διεθνείς εταιρείες, η αμερικανική Exxon Mobil και η γαλλική Total, σε συνεργασία με τον όμιλο των Ελληνικών Πετρελαίων.

Όπως τόνισε ο πρόεδρος της ΕΔΕΥ Γ. Μπασιάς στην «Αυγή» της Κυριακής, οι ομοιότητες με κοιτάσματα που έχουν ανακαλυφθεί στην Κύπρο και στην Αίγυπτο σε χαρακτηριστικά γεωμετρίας του υπεδάφους αλλά και στη σύνθεση του πετρώματος είναι πολύ σημαντικές, «copy paste» σε πολλές περιπτώσεις, με αντίστοιχες ελληνικές περιοχές, όμως εκείνο που αλλάζει είναι τα πολύ μεγάλα βάθη στη χώρα μας.

Μεγάλα βάθη

Στην Ελλάδα, εξήγησε, δεν υπάρχει εμπειρία γεωτρήσεων σε θαλάσσιο περιβάλλον που ξεπερνά τα 200 μέτρα, ενώ στην Κρήτη μιλάμε για γεωτρήσεις παραγωγής πάνω από 3.000 μέτρα υποθαλάσσια, κάτι που μπορούν να κάνουν μόνο ειδικευμένες εταιρείες. Γενικώς η τεχνολογία, σήμερα, δεν επιτρέπει ακόμη γεωτρήσεις σε βάθη μετά τις 3.000 μέτρα νερού (2.940 μέτρα είναι το «όριο»), μάλιστα δεν καλύπτονται θεσμικά αλλά και σε επίπεδο ασφάλισης, όμως σε τρία χρόνια αυτό θα είναι εφικτό. Είναι ενδεικτικό ότι σήμερα για γεωτρήσεις μέχρι τις 3.000 μέτρα πρέπει να μελετηθεί λεπτομερώς η μετεωρολογία για δύο χρόνια σε επίπεδο λεπτού, δημιουργώντας μοντέλα συνθηκών. Η Ελλάδα στην παρούσα φάση βρίσκεται στο «μάξιμο» των βαθών και από κει και πέρα έρχονται οι καινούργιες τεχνολογίες.

Η ουσιαστική δυσκολία στα μεγάλα βάθη, ανέφερε, είναι το νερό, και όχι η «πέτρα», καθώς υπάρχουν ιδιαίτερες συνθήκες, όπως τα ρεύματα στην επιφάνεια, οι θερμοκρασίες, η μεγαλύτερη απόσταση από την ακτή, οι διάφορες ταλαντώσεις στις σωληνώσεις, περισσότερα μετεωρολογικά προβλήματα κ.λπ. Εφόσον ξεπεραστεί αυτό το κομμάτι,

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

Τα «μεγάλα» έργα της Κρήτης

μετά μπορεί να προχωρήσει η γεώτρηση στο πέτρωμα. Ως πλεονέκτημα θεωρείται το γεγονός ότι σε αυτά τα βάθη υπάρχουν γεωλογικά περιβάλλοντα σαφώς πιο απλοποιημένα (χωρίς εβαπορίτες, ρήγματα κ.λπ.).

Επομένως, τώρα, σημείωσε ο Γ. Μπασιάς, οι εταιρείες μπορούν να πάνε με σιγουριά έως τις 3.000 μέτρα και σε τρία χρόνια με την εξέλιξη της τεχνολογίας - που ήδη αναπτύσσεται - θα φτάσουν σε 3.500-4.000 μέτρα. Σε τρία χρόνια, που θα έχει τελειώσει η πρώτη φάση των ερευνών θα ληφθούν και οι αποφάσεις για τα δύσκολα, «τα πιο βαθιά», και θα ξεκινήσει η επόμενη τριετής φάση.

Ενδείξεις και προσδοκίες

Κατά καιρούς γίνονται διάφορες εικασίες ως προς τις προσδοκίες που υπάρχουν ιδιαίτερα στα blocks των μεγάλων βαθών, σχετικά με το μέγεθος των κοιτασμάτων που αναμένεται να ανακαλυφθούν.

Κατά τον Γ. Μπασιά, το βέβαιο είναι πως θα χρειαστούν 500 εκατ. για τις τρεις φάσεις της ερευνητικής περιόδου, κάτι που σημαίνει ότι συνολικά πρόκειται για τεράστιες οικονομικές συνθήκες. Με βάση την εμπειρία από τις πρακτικές που ακολουθούνται διεθνώς, αν πρέπει οι ε-

ταιρείες-επενδυτές να ξοδέψουν συνολικά 3 δις. για να μπορέσουν να παράξουν για 20 χρόνια, τότε είναι προφανές ότι τα κέρδη θα είναι υψηλότερα, δεδομένου ότι πρέπει να υπάρξει και το «μερίδιο» του κράτους. Στα ερευνητικά χρόνια δεν γίνεται απόσβεση, ούτε καν στην πρώτη δεκαετία παραγωγής. Οπότε, για να μπορέσει ένας επενδυτής να ξεκινήσει να έχει καθαρά κέρδη, πρέπει να φτάσουμε συνολικά στα 17 χρόνια (7 χρόνια έρευνας και 10 χρόνια παραγωγής) δραστηριότητας. Επομένως οι επενδυτές «δεν έρχονται έτσι».

Για συνθήκες βαθέων υδάτων, σημείωσε, αν δεν υπάρχουν 150 εκατ. βαρέλια απολήψιμα, κατά κοιτάσμα, δηλαδή περίπου 600 εκατ. βαρέλια που είναι στη γη ή ισοδύναμο αέριο, δεν υπάρχει επενδυτικό ενδιαφέρον, καθώς δεν θεωρείται προσοδοφόρο. Άρα οι επενδυτές προσέρχονται για μεγάλους όγκους.

Μια άλλη προσέγγιση είναι η μείωση του κόστους: σήμερα για τέτοιες περιοχές το συνολικό κόστος αναπαραγόμενο βαρέλι ανέρχεται σε 28-35 δολάρια, όμως με την ανάπτυξη της τεχνολογίας για βάθη 2.000 μέτρων αναμένεται ότι θα καταστεί εφικτά η σημαντική μείωσή του, «πέφτοντας» ακόμα και κάτω από τα 24 δολάρια/βαρέλι.

Ενδεικτική των τεράστιων οικονομικών συνθηκών που απαιτούνται είναι μια περίπτωση στη Μαύρη Θάλασσα, στην περιοχή της Ρουμανίας, όπου έχει γίνει σημαντική ανακάλυψη αερίου από μεγάλη, διεθνή εταιρεία και ο διαγωνισμός που «βγήκε» μόνο για την πλατφόρμα που θα ανεβάσει και θα καθαρίζει το αέριο και τον αγωγό ή τους αγωγούς που θα το μεταφέρουν στη στεριά (δηλαδή όχι πλήρεις εγκαταστάσεις) αφορά κόστος ύψους 1 δισ.

Είναι προφανές ότι οι πάρα πολύ μεγάλες δαπάνες που απαιτούνται για την περίοδο των ερευνών και για την έναρξη της επόμενης φάσης, της εκμετάλλευσης, έχουν συνυπολογιστεί από τους μεγάλους επενδυτές, οι οποίοι έχουν ήδη μελετήσει προσεκτικά και επί μακρόν τα δεδομένα και τις προοπτικές των αναπτυσσόμενων περιοχών, κάτι που αφορά και στα «οικόπεδα» της Κρήτης, προσβλέποντας σε μακροπρόθεσμη μεν, αλλά σημαντική κερδοφορία.

Ο ρόλος της χώρας

Όπως επισήμανε ο Γ. Μπασιάς, οι λόγοι που «παίζει» σημαντικά η χώρα μας είναι γιατί υπάρχει σύγκλιση τεχνικών, οικονομικών και γεωπολιτικών χαρακτηριστικών τα τελευταία χρόνια.

Σε σημαντικό παράγοντα αναδεικνύεται η γεωγραφική θέση της Ελλάδας, καθώς όλη η έρευνα που πραγματοποιείται στη χώρα έχει την ίδια λογική γραμμή, κατεύθυνση, με τη μεταφορά του φυσικού αερίου. Είναι άλλωστε προτιμότερο η έρευνα να βρίσκεται κοντά σε προγράμματα μεταφοράς αερίου, καθώς, εφόσον υπάρξουν ανακαλύψεις, γίνεται άμεσα η σύνδεση. Υποδομές και έργα, όπως ο αγωγός EastMed (Ελλάδα-Κύπρος-Ισραήλ), που βρίσκονται σε αρχικό στάδιο, μέχρι να κλείσει ο κύκλος των ερευνών θα έχουν ολοκληρωθεί.

Παράλληλα, η ανάγκη διαφοροποίησης πηγών και οδεύσεων του αερίου, ώστε να μειωθεί η εξάρτηση, κυρίως από την Ρωσία, προμοδοτεί την «τάση» ενίσχυσης νέων έργων υποδομών και παραγωγής με τη στήριξη τόσο της Ε.Ε. όσο και των ΗΠΑ.

Επίσης, κατά τον Γ. Μπασιά, η διερεύνηση σε μεγαλύτερα βάθη, πέραν των 3.000 μέτρων νερού, θα καταστήσει την Ελλάδα κι ένα «εργαστήριο» για την εφαρμογή καινούργιων τεχνολογιών που αναπτύσσονται από πολύ μεγάλες εταιρείες του τομέα, κάτι που ενισχύει και τις προσδοκίες ότι θα υπάρξουν και μεγάλες ανακαλύψεις και παραγωγή.